

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121202612
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121202612.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Matúša Staríčka, vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matky B. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom C. XXX, zastúpená JUDr. Miloš Chrenko, advokát so sídlom Hlavná 23, Trnava, a otca C. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom D. XX, t. č. bytom E. XX, F., zastúpený JUDr. Adrián Suchánek, advokát so sídlom Grösslingova 6 - 8, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 14P/24/2021 – 84 zo dňa 18. 01. 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu sa v časti I. výroku vo výživnom a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) p o t v r d z u j e .

Odvolanie otca proti II. výroku o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trnava, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom zveril maloletého A. do osobnej starostlivosti matky s účinnosťou od 30.04.2021 s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok. Zároveň uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 250,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 30.04.2021. Zročné výživné otca na maloletého za obdobie od 30.04.2021 do 31.01.2022 v sume 1 124,33 eur povolil otcovi splácať v splátkach po 31,- eur mesačne spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok (I. výrok). Zároveň upravil styk otca s maloletým každý párnny týždeň v stredu v čase od 16.30 hod. do 18.30 hod., každý nepárnny týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 16.30 hod. do 18.30 hod. a každý párnny týždeň v sobotu v čase od 9.00 hod. do 13.00 hod., za prítomnosti matky maloletého s tým, že si ho otec v čase začiatku styku prevezme v mieste bydliska matky a v čase skončenia styku maloletého v mieste bydliska matky odovzdá. Matke uložil povinnosť maloletého na styk s otcom riadne pripraviť (II. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (III. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že matka sa návrhom zo dňa 30.04.2021 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že ho žiadala zveriť do osobnej starostlivosti a otcovi žiadala uložiť povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 330,- eur

mesačne, ktorá suma zodpovedá potrebám maloletého ako aj príjmovým možnostiam otca dieťaťa. Zároveň žiadala upraviť styk otca s maloletým vzhľadom na nízky vek za jej prítomnosti.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 36 ods. 1 veta prvá, druhá, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“) a dospel k záveru, že nie je dôvod na zmenu východného prostredia maloletého, o ktorého sa riadne stará matka, s čím súhlasil aj otec dieťaťa, ako aj procesný opatrovník, keďže neboli zistené žiadne pochybenia v starostlivosti matky o maloletého. Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti otca prihliadol na jeho skončenie pracovného pomeru z iniciatívy zamestnávateľa avšak zapríčinené z dôvodov na strane otca, preto považoval nezamestnanosť otca ako vzdanie sa zamestnania bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, teda aplikoval princíp potenciality príjmov povinnej osoby platiť výživné, keďže pracovný pomer s otcom bol rozviazaný z dôvodu nespokojnosti zamestnávateľa s výkonom práce otca, pre nedostatočnú pracovnú disciplínu a neplnenie si pracovných povinností, pričom čistý mesačný príjem otca u zamestnávateľa bol 1 561,62 eur a pokiaľ by bol zotrval v pracovnom pomere, bol by jeho čistý príjem vo výške 1 300,- až 1 400,- eur mesačne. Podľa zaužívanej súdnej praxe by malo výživné predstavovať 20 až 30 % z čistého príjmu povinného rodiča, pričom vzhľadom na príjem a pomery otca považoval výživné vo výške 250,- eur za sumu, ktorú je otec schopný platiť, i keď ide o výšku výživného v nižšej sume ako je dolná hranica 20 % z uvedeného rozmedzia, pretože z čistej mzdy 1 561,62 eur by 20 % predstavovalo sumu 312,- eur. Poukázal na matkou uvedené výdavky na maloletého vo výške približne 250,- eur mesačne, a i keď žiadala určiť výživné vo výške 330,- eur mesačne, v priebehu konania nepreukázala oprávnené potreby maloletého v takom rozsahu, aby určil vyššie výživné, keď vynaloženie vyšších výdavkov ani len matka netvrdila. Práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu upravil odo dňa podania návrhu, teda od 30.04.2021 s tým, že v rozhodnom období otec platil výživné vo výške 120,- eur a za obdobie od 30.04.2021 do 31.01.2022 mu vzniklo ročné výživné vo výške 1 124,33 eur, keďže za uvedenú dobu by mal platiť výživné spolu vo výške 2 258,33 eur, no po zohľadnení zaplateného výživného za 9 mesiacov od mája 2021 do januára 2022 spolu s alikvotnou časťou za jeden deň mesiaca apríl 2021 v celkovej výške 1 084,- eur ako aj po započítaní sumy 50,- eur na zakúpenie topánok maloletého vychádzajúc zo zhodných tvrdení, dospel k ročnému výživnému. Do ročného výživného nezohľadnil sumu 2 000,- eur, zaslanú otcom matke po jej odchode zo spoločnej domácnosti, keď otec v priebehu konania tvrdil, že predmetná suma mu zostala z vyzbieranej sumy na ich svadbe, vyplatil jej ju v apríli 2021 tak, že časť v hotovosti a časť jej poslal na účet, pričom mal v úmysle peniaze poukázať na výživu dieťaťa, ktorú skutočnosť však žiadnym spôsobom nepreukázal. Zároveň upravil styk otca s maloletým a to v časovo podobnom rozsahu ako žiadala matka ako aj otec, ktorý žiadal styk upraviť každý párný týždeň v pondelok od 17.00 hod. do 19.00 hod., v sobotu od 9.00 hod. do 13.00 hod. a každý nepárny týždeň v utorok a štvrtok od 17.00 hod. do 19.00 hod., pričom rozpor medzi rodičmi nebol v tom, v ktoré dni v rámci týždňa a koľko hodín má styk prebiehať, ale iba v tom, či má byť realizovaný za prítomnosti alebo bez prítomnosti matky. Vzhľadom na ukončenie spolužitia rodičov v čase, keď mal maloletý len pol roka a keďže styk otca s maloletým sa bez prítomnosti matky od uvedenej doby neuskutočnil a tiež s prihliadnutím na vek maloletého 1,5 roka považoval za potrebné, aby pri styku bola prítomná aj matka.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 52, § 58 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 CMP a teda nezistil také okolnosti prípadu umožňujúce priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov konania s poukazom na zásadu spravodlivosti.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec a to konkrétne do výšky výživného a tiež do II. výroku o úprave styku s maloletým za prítomnosti matky.

6. Poukázal na zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa a životnej úrovne rodičov v otázke výživného, ktoré prináleží obom rodičom, nielen tomu, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, pričom pri určení výživného súd prihliada okrem finančných možností a schopností matky aj na jej majetkové pomery a tiež na jej osobnú starostlivosť a životnú úroveň. Podľa neho matka síce predala 3-izbový byt v decembri 2021 za kúpnu cenu 155 000,- eur, čím sa výrazne zmenili jej finančné a majetkové pomery, keďže byt nadobudla v roku 2018 za sumu 100 000,- eur, avšak okresný súd neprihliadol na rozdiel medzi nadobúdacou a predajnou cenou bytu a navyše je otáznou, či kúpna cena zahŕňa aj 2 parkovacie miesta, ktoré matka vlastnila k bytu, ktoré podľa neho boli predané samostatnou kúpnu zmluvou, a preto navrhol, aby matka predložila predmetnú zmluvu v rámci odvolacieho konania. Vzhľadom na nízky vek maloletého a jeho oprávnené potreby predstavujú výdavky hlavne na stravovanie, bývanie,

obliekanie, hygienu a tiež so zachovaním zdravia, pričom ním navrhované výživné vo výške 200,- eur plne pokrýva skutočné mesačné náklady na maloletého, pričom matkou vyčíslené mesačné náklady a výdavky nezodpovedajú skutočnosti. Tiež je súd povinný ponechať povinnej osobe na výživné primeraný priestor do budúcnosti na zvýšenie výživného, pričom okresný súd nebral do úvahy útlý vek dieťaťa, ktorý má 1 rok, nenavštevuje žiadne zariadenie a jeho zdravý. Podľa neho okresný súd pri určení výšky výživného dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie v časti I. výroku týkajúceho sa výživného a v bode 21. odôvodnenia rozhodnutia neuviedol, prečo považoval určenú výšku výživného primeranú k daným okolnostiam. Podľa neho súd musí dbať na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, na povinnosť súdu prihliadať na každý dôkaz a jednotlivé dôkazy, ktoré je povinný starostlivo zvážiť pri vyhodnocovaní v konečnom rozhodnutí, ktoré musí spĺňať parameter zákonného rozhodnutia a dať účastníkovi odpoveď na zásadné otázky a námietky, čo vyplýva z článku 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj z § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala aj matka v zákonnej lehote odvolanie a to v časti I. výroku týkajúceho sa výživného a žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu tak, že otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 330,- eur mesačne počnúc dňom 30.04.2021.

8. Považovala rozsudok okresného súdu v napadnutej časti za nesprávny, nezákonný a rozporný s ustálenou súdnou praxou, keďže stanovené výživné je nezodpovedajúce potrebám dieťaťa a tiež ustálenej súdnej praxi. Za správne považovala vychádzanie z príjmu otca vo výške 1 561,62 eur, pričom kvalifikácia otca umožňuje aby sa uplatnil na trhu práce, a aby zarábala nadštandardne. Vychádzajúc z ustálenej praxe Krajského súdu v Trnave by malo výživné pre dieťa predstavovať sumu 20 % až 30 % z čistého mesačného príjmu, čo by v danom prípade malo predstavovať sumu od 312,- eur do 468,- eur, pričom suma 250,- eur určená okresným súdom je pod takouto spodnou hranicou, čo napokon priznal aj okresný súd v odôvodnení rozhodnutia v bode 22. ňou navrhovaná výška výživného 330,- eur spadá presne do takto vymedzeného rámca a to na jeho spodnej hranici (21 % z príjmu povinného otca), keď nesúhlasila s konštatovaním okresného súdu o uvedených výdavkoch na maloletého len v sume 250,- eur, nakoľko uvádzala aj ďalšie výdavky na maloletého ako výdavky na kurzy v sume 89,50 eur mesačne, výdavky na bývanie, na ktoré okresný súd neprihliadol a nezohľadnil ich, pričom celkové výdavky na maloletého ponížil. Za pochybenie považovala tiež konštatovanie o netvrdení zvýšených výdavkoch na maloletého, ku ktorému si plní vyživovaciu povinnosť formou osobnej celodennej starostlivosti a tiež zabezpečením bývania, keď platí nájomné za byt vo výške 200,- eur mesačne, čo predstavuje ďalší finančný výdavok nezohľadnený okresným súdom, ktorý navyšuje sumu výdavkov na maloletého na sumu 350,- eur bez zarátania výdavkov na kurzy plávania. V doplnení odvolania matka poukázala na skutočnosť, že otec maloletého pracuje v zahraničí, z ktorého dôvodu ruší termíny stretnutia sa s maloletým počas pracovného týždňa, pričom pracuje v G. pre spoločnosť F. H. I. pre ich spoločného známeho F. G., na svojom účte na sociálnych sieťach zverejnil fotky aj video ako vykonávajú elektroinštalačné práce v Prahe a na videu pózuje aj otec maloletého, s poukazom na ktorú skutočnosť je jej požiadavka na výživné vo výške 330,- eur mesačne opodstatnená a v možnostiach otca.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. vo výživnom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

10. Ďalej odvolací súd odvolanie otca proti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 386 písm. c) CSP odmietol.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je v časti I. výroku týkajúceho sa výživného vecne správne. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky matky ako aj otca a dospel k záveru, že tieto nie sú opodstatnené pre zmenu rozhodnutia okresného súdu v časti výživného.

13. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťaťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom majú obaja rodičia a každý z nich má povinnosť prispievať na výživu podľa svojich schopností a možností, ako aj majetkových pomerov, pričom pri určení výživného sa prihliada i k tomu, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, keďže práca a osobná starostlivosť o dieťa vynaložená jedným z rodičov predstavuje materiálnu hodnotu zodpovedajúcu finančnému príspevku druhého rodiča. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov platiť výživné je zistenie ich skutočných príjmov, ako aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento príjem zodpovedá telesným i duševným schopnostiam rodiča, jeho skúsenostiam, plneniu jeho pracovných povinností, ako aj miestnym možnostiam jeho uplatnenia. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb maloletého dieťaťa v súvislosti s jeho všestranným rozvojom a vývojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu týchto životných potrieb dieťaťa je rôzny, a to vzhľadom na jeho vek, spôsob prípravy na jeho budúce povolanie, zdravotný stav, ale aj jeho schopnosti. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplyvajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného. Naopak pri vyššej životnej úrovni povinného môžu pod odôvodnené potreby spadať napr. vyššie uvedená tvorba úspor, ktorá síce nie je nevyhnutná, avšak môže dopomôcť k rozvoju oprávneného dieťaťa. Rozhodujúce sú vždy reálne zárobkové možnosti povinného dané ako jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, skúsenosťami, fyzickýminosťami), tak objektívnymi skutočnosťami, ako je najmä prítomnosť pracovných príležitostí. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada na druhej strane i vtedy, ak povinný bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprímerané majetkové riziká, pochybne investuje, berie nevýhodné pôžičky, príp. sa vzdá lepších zárobkov, výhodnejšieho zamestnania a pod. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd povinne skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo, a najmä či k nej došlo z dôležitých dôvodov, napr. zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprímeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu, ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo.

16. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

17. Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

18. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

19. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

20. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

21. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

22. Odvolací súd dodáva, že mimosporové konania sú ovládané vyhľadávacím princípom (tzv. materiálne konania), na čo nová právna úprava (CMP) reagovala ustanoveniami, ktoré poskytujú súdom dostatočný priestor na to, aby zistili stav veci. Súd preto „musí“ iniciatívne zasahovať do konania, najmä do dokazovania, čím na seba preberá významnú mieru dôkaznej iniciatívy. Keďže jedným z najdôležitejších princípov mimosporového konania je princíp ochrany verejného záujmu (čl. 1 CMP), súdy uplatňujú aj iné metódy konania než v sporovom konaní (napr. súd môže konať z úradnej povinnosti, uplatňuje sa v širšej miere vyšetrovací princíp, princíp oficiality, princíp materiálnej pravdy a pod.). Proces dokazovania ovláda vyšetrovacia zásada a súd je oprávnený vykonať aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania (sleduje sa tým potreba zistenia „skutočného“ stavu veci, ktorý bude určujúcim pre vydanie rozhodnutia). Na postup vykonávania dôkazov sa subsidiárne aplikuje CSP.

23. Ustálenie konkrétnej výšky príjmu, dosiahnutie ktorého je v možnostiach a schopnostiach povinného rodiča je dôležité najmä z toho dôvodu, že v zmysle ustálenej súdnej praxe má vo všeobecnosti výživné (na všetky výživou oprávnené osoby) zo strany výživou povinného rodiča predstavovať 20 % až 30 % zo sumy jeho čistého príjmu (a to či už skutočne dosahovaného príjmu alebo príjmu, ktorý je podľa názoru súdu schopný dosahovať), pričom však pravdaže v každom konkrétnom prípade je potrebné zohľadniť skutočné možnosti a schopnosti každého z rodičov a skutočné odôvodnené potreby posudzovaného dieťaťa.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci išlo o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúceho z manželstva, ktoré bolo napadnutým rozsudkom okresného súdu zverené do osobnej starostlivosti matky, v ktorej časti zverenia nadobudol rozsudok prvoinštančného súdu právoplatnosť. V konaní vedenom pod sp. zn. 38P/24/2021 bolo manželstvo rodičov maloletého v priebehu konania rozvedené a to rozsudkom zo dňa 26.10.2021, pričom maloletý bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zviazaný k vyživovacej povinnosti v sume 250,- eur mesačne a zároveň bol upravený aj styk otca s maloletým, pričom predmetný rozsudok nadobudol v časti rozhodovania o rozvode manželstva právoplatnosť dňa 21.01.2022. Tiež z odôvodnenia napadnutého rozsudku bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 31Pc/13/2021 bolo matke maloletého priznané výživné na manželku vo výške 170,- eur mesačne v období od 01.07.2021, ktoré výživné jej patrilo do 21.01.2022, teda do času právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Prvoinštančný súd pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti otca vychádzal z princípu potenciality príjmov otca z dôvodu, že otec si zavinil stratu príjmu na základe posledného pracovného pomeru, kde dosahoval príjem vo výške 1 561,62 eur a za predpokladu zotrvania v pracovnom pomere by bol jeho čistý príjem vo výške 1 300 až 1 400,- eur. Od 01.06.2021 je otec síce v evidencii uchádzačov o zamestnanie a do 30.11.2021 pooberal podporu v nezamestnanosti v priemernej výške 1 079,- eur mesačne, býva vo svojom byte, za ktorý okrem mesačných výdavkov spláca aj hypotéku vo výške 371,- eur, ďalšie vyživovacie povinnosti rodičia nemajú. Matka prenajímala predchádzajúci byt v jej vlastníctve za nájomné vo výške 670,- eur mesačne do 31.08.2021, ktorý predala za kúpnu cenu 155 000,- eur a v súčasnosti žije v byte rodičov s nájomným 200,- eur mesačne. Počas konania pred okresným súdom otec nemal návrhy na doplnenie dokazovania v súvislosti so skúmaním majetkových pomerov matky.

25. Odvolací súd zohľadňujúc všetky odvolacie argumenty či už matky alebo otca dospel k záveru, že stanovené výživné prvoinštančným súdom vo výške 250,- eur plne zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého ako aj schopnostiam a možnostiam povinného rodiča, v danom prípade otca. Matka v odvolaní poukazovala na nízke výživné určené okresným súdom s poukazom na súdnu prax, podľa ktorej by výživné na dieťa malo predstavovať sumu 20 až 30 % čistého mesačného príjmu povinného rodiča. K tejto námietke matky odvolací súd udáva, že to nie je jediný parameter, ktorým je súd povinný sa pri rozhodovaní riadiť, pretože odôvodnené potreby dieťaťa sú determinované nielen jeho vekom, ale aj ďalšími faktormi a to zdravotným stavom, záujmová, školská činnosť a pod. V danom prípade ide o dieťa útleho veku (vek necelých 2 rokov), ktoré je v osobnej starostlivosti matky, je zdravé a zatiaľ nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie, pričom zvýšené výdavky na maloletého matka nepreukázala, keď iba argumentačne uvádzala aj výdavky na návštevu kurzov, ktoré však v konaní pred okresným súdom, ale ani v rámci odvolacieho konania nepreukázala. Avšak nie len pre túto okolnosť považoval odvolací súd rozsudok okresného súdu za vecne správny, ale aj z dôvodu posúdenia celkových odôvodnených

potrieb maloletého ako aj schopností a možností oboch rodičov, z ktorých v prípade otca okresný súd správne prihliadol na príjem dosahovaný u posledného zamestnávateľa, teda nebolo podstatné, či sa otec po rozhodnutí prvoinštančného súdu zamestnal, keď relevantným ukazovateľom jeho schopnosti platiť výživné bol príjem dosahovaný u predchádzajúceho zamestnávateľa. Pri stanovení vyživovacej povinnosti je potrebné prihliadnuť nielen k majetkovým pomerom povinného rodiča, ale aj druhého rodiča, ktorý si síce v danom prípade – matka plní vyživovaciu povinnosť osobnou starostlivosťou, avšak aj matka ktorá je na materskej dovolenke mala príjem z prenájmu bytu, ktorý následne predala a tak získala finančný obnos v nemalej sume, čo v neposlednom rade prispieva k jej aktuálne nie zlej majetkovej situácii. Odvolací súd nepovažoval za opodstatnený argument otca uvedený v odvolaní týkajúci sa získania finančnej hotovosti matkou údajne z predaja 2 parkovacích miest, pretože k uvedenej skutočnosti otec v rámci prvoinštančného konania nenavrhol žiadne dôkazy a to napriek tomu, že bol oboznámený s predajom bytu matkou a teda nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, pričom ani v prípade zistenia ďalšej finančnej hotovosti matkou z predaja za parkovacie miesta by táto okolnosť nemala vplyv na správnosť rozhodnutia ohľadne vyživovacej povinnosti otca. V neposlednom rade odvolací súd poukazuje aj na ďalšiu podstatnú okolnosť pri posudzovaní správnosti výšky výživného a to na súdom určené výživné na matku maloletého v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 31Pc/13/2021, v ktorom bolo matke dieťaťa priznané výživné na manželku vo výške 170,- eur mesačne, ktoré však stratilo opodstatnenosť právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva rodičov dňom 21.01.2022. Keďže v prejedávanom prípade išlo o rozhodovanie o výške vyživovacej povinnosti do rozvodu manželstva rodičov maloletého, aj uvedenú okolnosť odvolací súd musel zohľadniť z hľadiska skúmania schopností ako aj možností oboch rodičov a vzhľadom aj na tieto zistenia dospel k záveru, že výživné vo výške 250,- eur mesačne bolo správne posúdené prvoinštančným súdom.

26. Ohľadne odvolania otca do úpravy styku, napriek tomu že odvolanie otca neobsahovalo žiadne konkrétne odvolacie námietky proti rozsudku okresného súdu vo výroku o úprave styku, ale podľa odvolacieho návrhu otec žiadal upraviť styk s dieťaťom v neprítomnosti matky, dospel odvolací súd k záveru, že otec napadol rozsudok okresného súdu aj ohľadne II. výroku o úprave styku s maloletým.

27. V zmysle čl. 4. ods. 1 Základných princípov CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

28. Podľa § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

29. Civilný sporový poriadok výslovne neupravuje spôsob rozhodovania o odvolaní proti rozhodnutiu, ktoré zaniklo inak. Aktuálna právna úprava neobsahuje úpravu identickú, či obdobnú s úpravou § 218 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej bola dôvodom odmietnutia odvolania (aj) skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie zaniklo inak. Podaním odvolania sa však začalo odvolacie konanie, ktoré je nevyhnutné skončiť rozhodnutím odvolacieho súdu ako funkčne príslušného (§ 34 CSP). V civilnom sporovom konaní platí zásada, že ten, komu bola rozhodnutím spôsobená ujma, má právo na riadne opravné konanie, ktoré je iniciované podaním riadneho opravného prostriedku, ktorým je odvolanie. Toto právo však nie je bezvýnimčné, preto zákon podmieňuje vykonanie odvolacieho konania splnením procesných podmienok prípustnosti odvolania. Predtým, než pristúpi odvolací súd k posudzovaniu dôvodnosti podaného odvolania z jeho vecnej stránky, posúdi, či odvolateľ splnil všetky zákonom vyžadované podmienky. Následkom absencie niektorej z procesných podmienok prípustnosti odvolania je jeho odmietnutie. Odvolacie konanie predpokladá primárne existenciu rozhodnutia súdu, ktoré má byť preskúmané, bez takéhoto rozhodnutia nemá odvolací súd o čom konať.

30. Odvolací súd vzhľadom na právoplatnosť rozsudku o rozvode manželstva dňa 21.01.2022 dospel k záveru, že odpadol predmet odvolacieho konania ohľadne úpravy styku otca s maloletým a možnosť vecného preskúmania dôvodnosti odvolania v tejto časti. Z hľadiska právneho základu ide o naplnenie predpokladov definovaných v článku 3 ods. 1 základných princípov CMP, resp. v článku 4 ods. 1 Základných princípov CSP; t.j. o analogické použitie ustanovenia zákona (v tomto prípade § 386 CSP), ktoré upravuje vec čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanej právnej veci, keďže úprava styku v prejedávanej veci spadala len do času právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva t. j. do 21.01.2022. Z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolanie otca proti II. výroku v časti úpravy styku odmietol.

31. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

32. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).